

Flora- en faunaonderzoek Klein Zundert

 BTL

Advies

Stichting Zorgvoorwonen

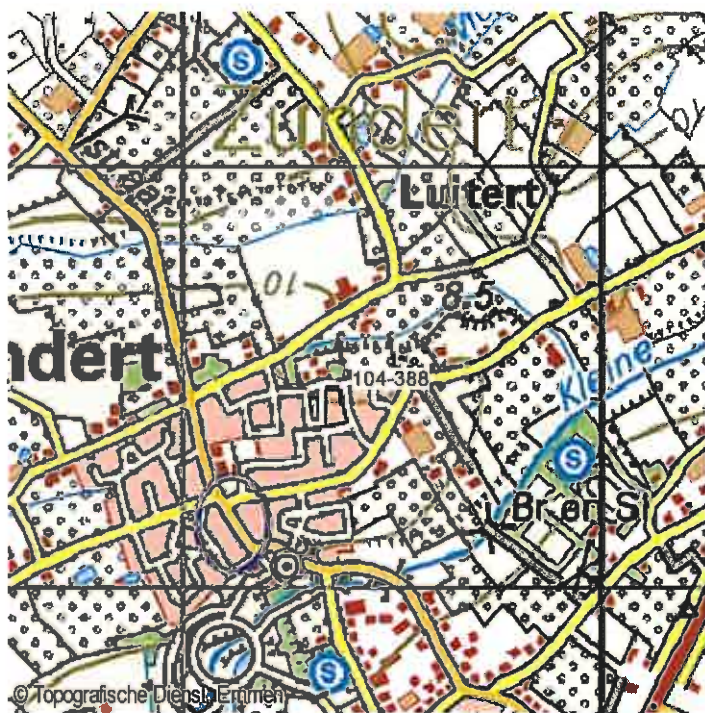
COLOFON

Oisterwijk, 31 oktober 2008

Opgesteld door	BTL Advies BV. Parklaan 1 5061 JV Oisterwijk Postbus 385 5060 AJ OISTERWIJK t 013 52 99 555 f 013 52 99 550 e advies@btl.nl
Opdrachtgever	Stichting Zorgvoorwonen
Projectnummer	228696
Status	definitief

INHOUD

INHOUD	5
1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied en huidige situatie	7
1.3 Toekomstige situatie	8
1.4 Beschermingskader	8
2 WERKWIJZE	11
2.1 Bron- en literatuuronderzoek	11
2.2 Biotooptoets	12
3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	13
3.1 Ecologische structuren	13
3.2 Beschermde soorten	14
3.3 Conflicten met de Flora- en faunawet (schade aan beschermde soorten)	18
4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
LITERATUUR	20

Plangebied blauw omcirkeld

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In het kader van de planologische ontwikkeling van de locatie 't Stokperdje' aan de Klein Zundertseweg in Klein Zundert is Stichting Zorgvoorwonen voornemens 6 woningen te realiseren. Omdat bij de realisatie van deze woningen werkzaamheden uitgevoerd worden, waar beschermde flora- en fauna mogelijk hinder of schade van ondervinden is een flora- en faunaonderzoek noodzakelijk.

Uitgangspunt bij dit flora- en faunaonderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is. Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij Wet beschermde soorten.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten en andere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is beoordeeld of de soort of populatie door de activiteiten schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75 lid 5 en lid 6 sub C.

1.2 PLANGEBIED EN HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied is gelegen aan de Klein Zundertseweg in Klein Zundert, provincie Noord Brabant en bevindt zich in uurhok 104-388, nabij de grens met België. Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van het dorp Klein Zundert, dat bestaat uit een kleine kern met een kerk.

Achteraanzicht gebouw

Vooraanzicht gebouw (met lindes)

Meer informatie over de omgeving van het plangebied en omgeving is te vinden in paragraaf 3.1: ecologische structuren.

Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Het plangebied en de directe omgeving behoren niet tot de gebieden die in dit kader zijn aangemeld.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten (communautair belang) die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 gebieden op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. Het plangebied en de directe omgeving maakt geen onderdeel uit van een Habitatrichtlijngebied.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel.

Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12.

Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

- **algemene beschermde soorten:** voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).
- **overige beschermde soorten:** Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.
- **streng beschermde soorten:** Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantensoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6. sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle inheemse broedvogels zijn in Nederland beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, d.w.z. nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht. Voor het verwijderen van vaste verblijfplaatsen, zoals kolonies of bomen met regulier in gebruik zijnde holten (spechten en uilen) is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen: planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde rode lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.

2 WERKWIJZE

Dit flora- en faunaonderzoek bestaat uit:

- bron- en literatuuronderzoek (2.1)
- biotooptoets (2.2)

2.1 BRON- EN LITERATUURONDERZOEK

Het bron- en literatuuronderzoek omvat een literatuur- en kaartstudie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied. Hierbij zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van flora en fauna-atlassen. Deze atlassen geven een beeld van de verspreiding van soorten in een bepaald gebied op basis van 5 bij 5 kilometerhokken. Daarnaast is met behulp van een topografische atlas en andere bronnen een inzicht verkregen in het plangebied en de omgeving, waarna een inschatting is gemaakt welke soorten mogelijk in het plangebied voor kunnen komen. Alle beschermde soorten, die mogelijk in het plangebied voorkomen, zijn in tabellen per soortgroep opgenomen (zie hoofdstuk 3.2).

Om te komen tot een goed inzicht in mogelijk voorkomende soorten zijn voor het onderzoek de volgende informatiebronnen geraadpleegd:

Flora- en fauna-atlassen

- Atlas van de Nederlandse broedvogels (2002);
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren (1992);
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997);
- De dagvlinders van Nederland (2006);
- De Nederlandse libellen (2002);
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen (1997);

Jaarverslagen

- Ravon Jaarverslag 2006 (2007).

2.2 BIOTOOPTOETS

Tijdens de biotooptoets (uitgevoerd op 30 oktober 2008) zijn de uitkomsten van het bron- en literatuuronderzoek in het veld gecontroleerd en getoetst. In het bijzonder is de mogelijkheid van het voorkomen van (streng) beschermde soorten onderzocht.

Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Beschermde soorten, die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen, zijn geregistreerd. Omdat op het moment dat de biotooptoets werd uitgevoerd, veel diersoorten niet meer of minder actief zijn, zijn daarnaast de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot schuil- en verblijfplaatsen, winterverblijven en voedselgebieden, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld.

Op die manier is ook de geschiktheid van het plangebied meegenomen voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen en die niet tijdens het veldwerk zijn waargenomen. Tijdens de biotooptoets is de lijst welke tijdens het bron- en literatuuronderzoek is opgesteld, gecontroleerd en bijgewerkt.

Wat betreft planten is voornamelijk gelet op de vegetatiestructuur, abiotische omstandigheden en biotopen. Voor het onderzoeken van de aanwezige fauna zijn de eventuele schuil- en verblijfplaatsen, overwinteringslocaties en foerageergebieden nader bekeken. Ook hier kan men veel afleiden uit de aanwezige vegetatiestructuren en abiotische kenmerken van de omgeving.

3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 ECOLOGISCHE STRUCTUREN

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van het dorp Klein Zundert. Op de locatie aan de Klein Zundertseweg staat momenteel één gebouw met pannendak en schoorsteen, dat in gebruik was als jongerencentrum, met verharding er omheen. De aanwezige vegetatie aan de noordzijde van het perceel bestaat uit een vijftal lindes, die zich in de verharding van het trottoir langs de Klein Zundertseweg bevinden. Daarnaast zijn een aantal coniferen aanwezig in de rechterhoek aan de noordzijde van het perceel. Tussen de lindes en de tegelverharding voor het gebouw bevindt zich een laag stenen muurtje. Aan de achterzijde van het bestaande gebouw is in de rechterhoek een fietsenstalling aanwezig met een golfplaten dak. Aan de achterzijde van het gebouw betreft deze verharding asphalt, aan de voorzijde stoeptegels. Aan de oostkant loopt de Klein Zundertseweg. De locatie wordt aan alle zijden omgeven door woonhuizen.

Fietsenstalling

Coniferen

Omgeving

Klein Zundert ligt ten westen van de provinciale weg N263 (die door het dorp Zundert zelf loopt), die in het noordoosten verder gaat richting Rijsbergen. Ten noordwesten zijn de natuurgebieden de Pannenhoef en de Klein-Zundertse Heide gelegen en aan de westkant natuurgebied de Moeren. Hiertussen bevindt zich agrarisch gebied. Tussen Zundert en Klein Zundert stroomt de Kleine Beek, die in het oosten uitmondt in de Aa of Weerij.

Steeg naast gebouw en achterburen

Linden aan de Klein Zundertseweg

3.2 BESCHERMDE SOORTEN

De combinatie van het bron- en literatuuronderzoek en de biotooptoets leidt tot de onderstaande tabellen van de soortgroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels, vlinders, reptielen en amfibieën. Uit de soortengroepen vaatplanten, libellen, mieren, slakken, kreeftachtigen en tweekleppigen zijn geen beschermde exemplaren aangetroffen of te verwachten.

In de onderstaande tabellen is voor iedere soort aangegeven of de soort bescherming geniet en waarop deze gebaseerd is. Bescherming op basis van de Flora- en faunawet staat in de kolom flora en fauna. Hierbij is tevens aangegeven of de soort is aangemerkt als algemeen, overig of streng beschermde soort. Vermelding op de Rode Lijst is weergegeven in de kolom Rode Lijst. Bescherming op basis van de Habitat- of Vogelrichtlijn is weergegeven in de kolom habitat of vogel. In dat geval wordt vermeld of de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage I van de Vogelrichtlijn.

zoogdieren (excl. vleermuizen)

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bunzing	algemeen			2	
eekhoorn	overig			2	
egel	algemeen			2	
haas	algemeen			2	
konijn	algemeen			2	
mol	algemeen			2	
ree	algemeen			2	
wezel	algemeen			2	
woelrat	algemeen			2	

1 Biotooptoets 30 oktober 2008

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992 gegevens 1988

In het plangebied komen mogelijk alleen algemeen beschermde zoogdiersoorten voor en de overig beschermde soort de eekhoorn. Er zijn geen nesten of vaste verblijfplaatsen van de eekhoorn aangetroffen. Het is niet waarschijnlijk dat de soort van bosrijke gebieden het plangebied als foerageergebied gebruik, omdat het midden in de bebouwde kom gelegen is. Ook de algemeen beschermde zoogdieren zoals ree, haas, bunzing en wezel zijn naar alle waarschijnlijkheid in het buitengebied van Klein Zundert aanwezig, en niet midden in de bebouwde kom.

veermuizen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
gewone dwergveermuis	streng		IV	3	
laatvlieger	streng		IV	3	
rosse veermuis	streng		IV	3	
waterveermuis	streng		IV	3	

1 Biotoptoets 30 oktober 2008

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992, gegevens 1988

3 Atlas van de Nederlandse veermuizen, 1997

In de literatuur worden voor het plangebied en omgeving een viertal veermuissoorten vermeld. De gewone dwergveermuis en de laatvlieger zijn soorten, die veel in de steden en dorpen worden waargenomen. Beide soorten hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen. Vooral spouwmuren en ruimtes achter gevelbetimmering zijn geliefde verblijfplaatsen. De laatvlieger verblijft daarnaast ook graag onder dakpannen. Het gebouw in het plangebied heeft een pannendak wat mogelijk geschikt is voor deze soorten om onder te verblijven. Ook de schoorsteen op het dak zou een verblijfplaats kunnen herbergen.

De rosse veermuis toont qua verspreidingsgebied duidelijke samenhang met de oudere bossen op de hogere delen van Nederland. Rosse veermuizen verblijven in grote groepen bijeen in bomen, en hebben daarom bosgebieden nodig als kolonieplaats. Ook de waterveermuis verblijft in boomrijke gebieden als bossen, landgoederen en stadsparken. In de lindes in het plangebied zijn enkele ingroeiholden aanwezig aanwezig, die mogelijk geschikt zijn voor veermuizen om in te verblijven. Het aantal bomen in het plangebied is echter niet voldoende om een kolonie van deze soorten te herbergen. De aanwezigheid van deze soorten is daarmee niet waarschijnlijk. De waterveermuis heeft daarnaast open water nodig als foerageergebied. Dit is niet in het plangebied aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied is open water aanwezig in de vorm van de Kleine Beek. De bomen in het plangebied maken mogelijk deel uit van doorgaande migratieroutes van veermuizen die verblijven in de kern en foerageren in het buitengebied.

vogels

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
appelvink	overig			2	
bergeend	overig			2	
boerenwaluw	overig	x		2	
bonte vliegenvanger	overig			2	
boomklever	overig			2	
boomkruiper	overig			2	
boomleeuwerik	overig		x	2	
boompieper	overig			2	
boomvalk	overig	x		2	
bosrietzanger	overig			2	
bosuil	overig			2	
buizerd	overig			2	
dodaars	overig			2	
draaihals	overig	x		2	
ekster	overig			2	
fazant	overig			2	
fitis	overig			2	
fuut	overig			2	
gaai	overig			2	
geelgors	overig			2	
gekraagde roodstaart	overig			2	
gierzwaluw	overig			2	
goudhaan	overig			2	
goudvink	overig			2	
grasmus	overig			2	
graspieper	overig	x		2	
grauwe vliegenvanger	overig	x		2	
groene specht	overig	x		2	
groenling	overig			2	
grote bonte specht	overig			2	

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
grote canadese gans	overig			2	
grote lijster	overig			2	
grutto	overig	x		2	
havik	overig			2	
heggenmus	overig			2	
holendulf	overig			2	
houtduif	overig			2	
huismus	overig	x		2	
huiszwaluw	overig	x		2	
kauw	overig			1,2	
kerkuil	overig	x		2	
kievit	overig			2	
kleine bonte specht	overig			2	
kleine karekiet	overig			2	
kneu	overig	x		2	
koekoek	overig	x		2	
koolmees	overig			2	
krulsbek	overig			2	
kuifmees	overig			2	
matkop	overig	x		2	
meerkoet	overig			2	
merel	overig			2	
nachtegaal	overig	x		2	
nachtzwaluw	overig	x	x	2	
patrijs	overig	x		2	
pimpelmees	overig			2	
putter	overig			2	
ransuil	overig			2	
ringmus	overig	x		2	
roodborst	overig			2	
roodborsttapuit	overig			2	
scholekster	overig			2	
slobeend	overig	x		2	
sperwer	overig			2	
spotvogel	overig	x		2	
spreeuw	overig			2	
staartmees	overig			2	
steenuil	overig	x		2	
tijftjaf	overig			2	
torenvalk	overig			2	
tuinfluiter	overig			2	
turkse tortel	overig			2	
veldleeuwerik	overig	x		2	
vink	overig			2	
vuurgoudhaan	overig			2	
waterhoen	overig			2	
wateral	overig			2	
wespendief	overig		x	2	
wielewaal	overig	x		2	
wilde eend	overig			2	
winterkoning	overig			2	
wintertaling	overig	x		2	
witte kwikstaart	overig			2	
wulp	overig			2	
zanglijster	overig			2	
zomertortel	overig	x		2	
zwarte kraai	overig			2	
zwarte mees	overig			2	
zwarte roodstaart	overig			2	
zwarte specht	overig		x	2	
zwartkop	overig			2	

1 Biolooptoets 30 oktober 2008

2 Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 – 2000

Tijdens de biotooptoets is enkel een aantal kauwen waargenomen. Het plangebied is gedeeltelijk geschikt voor algemene broedvogels van het stedelijk gebied zoals merel, vink en koolmees (in de lindes en coniferen). In de beplanting van het plangebied zijn geen geschikte holten of nestgelegenheden voor spechten, uilen of andere holbewonende soorten aangetroffen. Ook koloniebroeders zijn niet in het plangebied waargenomen.

vlinders

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
rouwmantel	streng	x		2	

1 Biotooptoets 7 november 2008
2 Atlas van de Nederlandse dagvlinders, 1989

De rouwmantel staat als 'verdwenen' op de Rode Lijst, en de waarneming nabij Zundert betreft de periode tussen 1995 en 1996, waarin vele rouwmantels zijn gaan zwerven vanuit Tsjechië en Zuid-Polen. Blijkbaar is voor de soort geen geschikte voortplantingshabitat in Nederland aanwezig, want in 1998 werd het laatste exemplaar op Terschelling waargenomen. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de soort in het plangebied voorkomt.

reptielen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
gladde slang	streng	x	IV	2	
levendbarende hagedis	overige			2	

1 Biotooptoets 7 november 2008
2 Ravon jaarverslag, 2006 (2007)

In de omgeving van het plangebied komen mogelijk de reptielen gladde slang en levendbarende hagedis voor. De gladde slang komt in Nederland alleen voor op de hogere zandgronden op droge en natte heide, hoogvenen en langs spoorwegtaluds. De soort heeft een voorkeur voor reliëfrijke, zonbeschenen terreinen met voldoende dekking. Ook de levendbarende hagedis leeft bij voorkeur op enigszins vochtige heide of hoogveenrestanten en in structuurrijke weg- en spoorbermen en langs bosranden. Het plangebied voldoet niet aan de eisen van deze soorten en daarom zullen deze soorten hier niet voorkomen.

amfibieën

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
alpenwatersalamander	overig			2	
bastaardkikker	algemeen			2	
bruine kikker	algemeen			2	
gewone pad	algemeen			2	
kleine watersalamander	algemeen			2	
poelkikker	streng	x	IV	2	
vinpootsalamander	streng	x		2	

1 Biotooptoets 30 oktober 2008
2 Ravon jaarverslag 2006 (2007)

Volgens het bron- en literatuuronderzoek komen in de omgeving van het plangebied meerdere soorten amfibieën voor. Bij geschikte habitat zou het dus mogelijk kunnen zijn dat één of enkele amfibiesoorten voorkomen. Het gehele plangebied is echter verhard en daardoor niet geschikt als leefgebied voor amfibieën. Bovendien zijn geen waterpartijen aanwezig, waardoor geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt; de soorten zijn dan ook niet te verwachten.

3.3 CONFLICTEN MET DE FLORA- EN FAUNAWET (SCHADE AAN BESCHERMDE SOORTEN)

Uitvoering van de voorgenomen bebouwing in het plangebied brengt de duurzame instandhouding van de populaties beschermde soorten niet in gevaar. De soortengroepen zoogdieren, vogels en vleermuizen ondervinden mogelijk hinder van de activiteiten die gaan plaatsvinden.

zoogdieren

Voor de zoogdieren, met uitzondering van vleermuizen, die mogelijk schade ondervinden van de werkzaamheden, geldt dat het alleen algemeen beschermde soorten betreft, waarvoor geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

vleermuizen

In het plangebied komen mogelijk vier soorten vleermuizen voor. Een aantal van deze soorten gebruikt het plangebied mogelijk als foerageergebied. Bovendien zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig onder de dakpannen en in de schoorsteen (laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Aanvullend onderzoek zal moeten uitwijzen of er daadwerkelijk sprake is van verblijfplaatsen van deze twee soorten vleermuizen. Verblijfplaatsen van de rosse vleermuis en de watervleermuis zijn niet waarschijnlijk, omdat zij bosrijke gebieden en stadsparken als verblijfplaats kiezen. In het gebied bevindt zich mogelijk een doorgaande vliegroute voor vleermuizen. Deze eventueel aanwezige vliegroute wordt mogelijk aangetast in het voorlopig ontwerp, omdat er kap lindes zal plaatsvinden. Het aanvullende onderzoek zal moeten uitwijzen of deze mogelijke route een structureel van belang zijnde route is voor vleermuizen die in de kern verblijven en foerageren in het buitengebied, of dat er mogelijk alternatieve routes gebruikt kunnen worden.

vogels

In het plangebied komen verschillende soorten vogels voor. Het gaat hierbij om verschillende algemene soorten (o.a. merel en vink) waarvan de populatie door de ingreep geen gevaar loopt. Vaste verblijfplaatsen, zoals spechtenholen of horsten van roofvogels zijn in het gebied niet aanwezig. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig. Wel moet tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden rekening worden gehouden met de aanwezigheid van vogelnesten. Wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, moet rond deze nesten een rustzone worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten (broedsel is afgerond en het legsel is grootgebracht).

overige soortengroepen

Uit de soortengroepen, amfibieën, reptielen, dagvlinders, geleedpotigen en vissen zijn geen algemene, overige of streng beschermde soorten in het plangebied aangetroffen of te verwachten. Uit deze soortengroepen zullen dan ook geen soorten schade ondervinden van de activiteiten die uitgevoerd gaan worden bij de realisatie van de plannen.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In het plangebied zijn mogelijk soorten aanwezig, die in de Flora- en faunawet zijn aangemerkt als overige en streng beschermde inheemse soort en door de ingreep schade ondervindt. Door de ruimtelijke ingreep verdwijnen mogelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Bovendien zal onderzocht moeten worden of er een **structureel** van belang zijnde migratieroute van deze soorten aanwezig is. Aanvullend onderzoek zal moeten uitwijzen of dit daadwerkelijk het geval is en of daarom een ontheffing dient te worden aangevraagd. Voor de andere soortgroepen verdwijnt geen woon- of leefgebied van deze soorten en de populaties komen niet in gevaar. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is daarom voor deze overige soorten niet nodig.

Onderstaand worden nogmaals per soortgroep de belangrijkste conclusies genoemd. Daarnaast zijn aanbevelingen opgenomen waaraan de werkzaamheden moeten voldoen om schade aan mogelijk aanwezige beschermde soorten te voorkomen.

vogels

Voor de overig beschermde soortgroep vogels is een ontheffing niet nodig, omdat geen **vaste** verblijfplaatsen (holen) of kolonies worden vernietigd. Voor de vogels geldt wel dat wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, rond deze nesten een rustzone moet worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten. Aanbevolen wordt om de beplanting zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te verwijderen.

vleermuizen

In het plangebied zijn mogelijk vaste verblijfplaatsen of potentiële doorgaande migratieroutes van structureel belang voor de soort van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger aanwezig. Aanvullend onderzoek zal moeten uitwijzen of dit daadwerkelijk het geval is. Bij constatering van minimaal één van beide gevallen is een ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen foerageren van de schemer tot aan het begin van de ochtend. De werkzaamheden kunnen daarom het best bij daglicht plaatsvinden, zodat verstoring van foeragerende vleermuizen wordt voorkomen.

LITERATUUR

- Atlas van de Nederlandse broedvogels**, Nederlandse Fauna 5, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen**, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen**, Henrik W. de Nie, Media Publishing, Doetinchem, 1997
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren**, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht, 1992
- Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten**, nummer 201, 13 november 2001
- Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet**, Stb. 2000, 523
- Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten**, Stb. 2000-525, Stb. 2001,499
- Besluit Rode lijsten flora en fauna**, Stb. 11 november 2004, 218.
- De dagvlinders van Nederland**, Nederlandse Fauna 7. De Vlinderstichting. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2006.
- De Nederlandse libellen**, Nederlandse Fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.
- De wespen en mieren van Nederland**, Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2004.
- Flora- en faunawet**, wetnummer 402, staatsblad, 1998
- Flora- en faunawet**, wetnummer 656, staatsblad, 2001
Beschermden soorten: bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402).
- Habitatrichtlijn**, (Richtlijn 92/43/EEG).
- Natuurbeschermingswet**, wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, Stb. 2005, 195.
- Ravon jaarverslag 2006**, RAVON Tijdschrift 24 jaargang 9 nummer 3, december 2007.
- Vogelrichtlijn** (Richtlijn 79/409/EEG).
- Zoogdieren van West-Europa**, Lange R., Twisk P., Winden A. v., Diepenbeek A. v., Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht, 2003, 2^e druk.